

1

ХУКУҚИЙ-МЕЪРИЙ БАЗА

Таҳлилимизни бошлашдан аввал Президентимиз Шавкат Мирзиёев илари сурган «2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикаси ривожлантиришининг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси» ислоҳотларнинг самарасини ошириш, давлат ва жамиятнинг ҳар томонламида динамик ривожланиши, барча соҳаларнинг модернизацияси ва либерализациясига йўналтирилганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Ушбу ҳужжатдаги бешта устувор йўналишларнинг биринчиси давлат ва жамият қурилишини такомиллаштириш, давлат бошқарув тизимини ислоҳ қилиш, жамоатчилик назорати механизмларини амалда татбиқ этиш, фуқаролик жамиятни институтлари ҳамда оммавий ахборот воситалари ролини кучайтиришга қартилган.

Ушбу ҳужжатда белгиланган вазифалар асосида ОАВнинг жамият ҳаётидаги ролини кучайтириш, журналистларнинг касбий фаолиятини ҳимоя қилиш, давлат ҳокимиюти ва бошқарувни органлари фаолияти очиқлигини таъминлаш бўйича чоралар кўрилмоқда, фуқароларнинг хуқуқлари ва эркинларни, қонуний манфаатларига тааллуқи ахборотни тақдим этишини замонавий шакллари жорӣ қилинмоқда.

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганинг 26 йиллигига бағишлиган тантанали йиғилишда сўз ва эътиқод эркинлигини тъминлашда оммавий ахборот воситалари аҳоли эътиёжларини ҳокимиюти органларига етказишнинг таъсирчан дастаги, ҳалқнинг яқин кўмакчиси, демократиянинг кўзгуси бўлиши лозим. Фаолиятнинг асосий йўналиши эса ҳокимиюти ва бошқарув органлари ишининг таъқидий ва хо-

Саволлар жавобини қачон топади?

8 сентябрдаги Президент Фармони билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасида маъмурий ислоҳотлар концепциясида ҳам ҳаддан ташқари бироркратида коррупциянинг турли кўринишларининг асосий сабаби жамоатчилик назоратининг заиф механизмлари, шунингдек, ижро этувчи ҳокимиюти органлари фаолиятининг етарли давражда очиқ ва шаффо эмаслиги қайд этилган.

2018 йил 12 апрелда Президентимиз «Жамоатчилик назорати тўғрисидаги қонунни имзолади. Таъкидлаб ўтамиш – қонуннинг мақсади давлат органлари ва муассасалари фаолиятини устидан жамоатчилик назоратини ташкил қилиш ва амалга ошириш соҳасида муносабатларни тартибига солицдан иборат.

Айтиши жоизки, одатда жамоатчилик назорати маҳсус малака талаб қиливчи касбий, тизими, маҳсус назорат ҳисобланмайди. Бинонбарин, бу ижтимоий-сийёсий аҳамиятга эга назорат эмас.

Қонунга кўра, жамоатчилик назорати фуқаролар, ўзини ўзи бошқариш органлари, шунингдек, қонунда белгиланган тартибада рўйхатдан ўтган давлат нотижорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари аҳоли эътиёжларини ҳокимиюти органларига етказишнинг таъсирчан дастаги, ҳалқнинг яқин кўмакчиси, демократиянинг кўзгуси бўлиши лозим. Фаолиятнинг асосий йўналиши эса ҳокимиюти ва бошқарув органлари ишининг таъқидий ва хо-

белгиланган тартибда юқори органларга ёки мансабдор шахсга ёхуд судга норозилук хатини ёзиш ва жамоатчилик назорати натижаларини ошириши мумкин.

ОАВ ҳам тадбирларни ташкил қилишда ташаббус кўргатиш, тегиши давлат органларига сўровлар жўнтиш ва жамоатчилик назорати нағизларни бўйича ваколатли органларга тақлиф ва тавсиялар юборади. Мазкур материал айни шундай тавсиялардан бўлиб, улар қарорлар қабул қилиниши учун тегишили инстанцияларга жўнатилиши.

Энди, кeling, жамоатчилик назорати шаклларини аниқлаб оламиз. Улар қўйидагилардир: мурожаат ва сўровлар, давлат органларининг очиқ йиғилишларida иштирок этиши; жамоатчилик мұхокамаси, жамоатчилик тинглови, жамоатчилик мониторинги, жамоатчилик экспертизи, жамоатчилик фикрини ўрганиш, ўзини ўзи бошқариш органларни томонидан давлат органларини мансабдор шахсларнинг ҳисобларини эшиши.

Бундан келиб чиқадики, оммавий ахборот воситалари ҳар қандай фуқаро каби тегиши мурожаат ва сўровларни жўнатиш, шунингдек, жамоатчилик мұхокамаси ва мониторингини ўтказиш хуқуқига эта. Энди эса диққат-эътиборингизни газетхонларимиз – мамлакатимиз фуқароларининг мурожаатларига каратамиз.

ФУҚАРОЛАР МУРОЖААТИ

Маълумки, мурожаат фуқароларнинг энг муҳим сийёсий хуқуқларни бирдирил. Уларни ўрганиб, ҳалқнинг кайфияти, турмуш шароити, амалга оширилаётган ислоҳотларга муносабати билан танишиш мумкин.

Моҳиятнан бу жуда қулаги усульнан. Шу тариқа давлат органлари у ёки бу муаммоли масалаларни ҳал қилиш бўйича тайёр йўналиш ва тавсиялар олиши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Эслатиб ўтамиш, ушбу фармонга мувофиқ ишлаб чиқилган «Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларига тўғрисида»ни қонунга ўзгартиш ва кўшишмалар киритиш тўғрисида»ни қонун матбуотда

таҳриридаги 28-моддасида мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ариза ва шикоятларни кўриб чиқиши учун текшириш ўтказиш, кўшимча материялларни сўраб олиш ўхуд бошади. Шубҳасиз, бу Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида»ги фармонида ошириши мумкин.

Алоҳида таъкидлаш жоизки, унинг иккى йил давомиде мурожаатларни кўриб чиқиши муддатларига аниқлик киритилган. Унга кўра, «ариза ёки шикоят масалани мазмундан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига, ташкилотга ёки уларнинг мансабдор шахсига келлиб тушган кундан эътиборан ўн бечун ичади, кўшимча ўрганиш ва (ёки) текшириш, кўшимча ҳужжатларни сўраб олиш талаб этилганда эса, бир ойгача бўлган муддатда кўриб чиқилади. Ари

